

FINLANDS SENATS
KAMMAREXPEDITION.

LIVSMEDELSAVDELNINGEN.

Till Livsmedelsnämnder och Valnämnder.

Helsingfors den 19 maj 1917.

Lantdagen har den 16 innevarande maj antagit en lag angående förfogande över egendom av visst slag under krigstiden och de av kriget framkallade undantagsförhållanden. Denna lag, som inom kort skall stadfästas, medger Senaten bland annat makt att utfärda bestämmelser om inskränkningar i livsmedelsförbrukningen. Senaten har även redan beslutit sätta i verkställighet *en reglering av brödsäds konsumtionen*, med vars tillhjälp i landet förefintliga och från utlandet möjligen inkommande spannmålsförråd fördelas jämnt bland befolkningen i landet. I sådant syfte skeende *anmälan om spannmålsförråd och beslag av dessa har fastställts redan till den 10 juni* och två veckor därefter träder det nya systemet i kraft.

För att ifrågavarande vittsyftande reglering måtte kunna genomföras inom kort tid, har Senaten beslutit, att valnämnd inom varje röstningsområde bör effektivt bispringa kommuns livsmedelsnämnd uti detta arbete. Senaten skall med det första meddela närmare anvisningar angående de uppgifter, som överlämnas åt livsmedelsnämnd och valnämnd. Då valnämnds arbeten äro de mest brådskande, må här i korthet nämnas, att å valnämnd ankommer att genom sina biträden för det första till varje fastighetsdisponent utdela ett formulär, å vilket denne bör anteckna inom fastighetsområdet boende familjer eller noggrannare definierat matlagens föreståndare och antalet matlag. Därjämte äger valnämnd genom sina biträden och genom fastighetsdisponenter överstyra till ettvarit matlags föreståndare formulär, vari denne uppgiver kvantiteten av sitt spannmåls-, mjöl-, gryn- och brödförråd samt hemställer om sättet för detsammas användning. Vidare skall valnämnd genom sina biträden meddela handledning vid ifyllandet av formulären och pröva avgivna uppgifters tillförlitlighet samt insamla ifyllda formulär. Slutligen skall valnämnd enligt av Senaten utfärdade anvisningar till livsmedelsnämnd framställa för-

slag därom, huru mycket matlaget får av beslagtagna vara förbruka och huru mycket bör till statsverket avstås. Förslå matlagets spannmålsförråd icke enligt av Senaten meddelade grunder för hela förbrukningsperioden, skall valnämnd föreslå enligt vilka grunder och för huru lång tid matlag äger rätt att mot bröd- eller mjölkort erhålla dylik vara.

För att valnämnd måtte vara beredd att utföra dessa viktiga uppdrag, uppmanas envar valnämnd att skyndsammeligen sammanträda och utföra förberedande arbeten. Valnämnd bör anskaffa åt sig *kansli-lokal*, varest uppbevaras blanketter m. fl. arbetsutensilier, handhavas löpande ärenden och varest valnämnd håller sina sammanträden. För det andra skall valnämnd anskaffa fullständig *förteckning över de inom röstningsområdet belägna fastigheter och om dessas disponenter*. Vidare skall valnämnd anskaffa talrika för det angivna arbetet *lämpliga biträden*. Kompetent till biträde är varje omdömesgill räkne- och skrivkunnig person. I främsta rummet böra biträden antagas ur de folkgrupper, vilka under sommaren äro lediga från arbete eller vilka lättast kunna erhålla tillfällig ledighet från sitt arbete. Här må nämnas studenter, skollärare och elever vid lärdomsskolornas högre klasser, ordningsmän (polis), konsulenter samt delvis jämväl handelsbiträden, enär under organisationstiden försäljning av mjöl och delvis av bröd är förbjuden och rörelsen i dessa affärer därför är något minskad. I detta sammanhang må nämnas, att studentavdelningarna uppmanat studenter att anmäla sig såsom biträden och att bland annat för dessa nyligen i Helsingfors anordnats undervisningskurser i sättet att använda formulären.

Huru stort antal biträden valnämnd är i behof av, är naturligtvis svårt att noggrannt avgöra. Finnes inom landskommuns röstningsområde ett jämförelsevis stort antal matlagsföreståndare, vilkas skriv- och läskunnighet är bristfällig och vilka således äro i behof av biträdes handledning, till och med av hjälp vid ifyllande av formulär, samt då röstningsområde därjämte är glest befolkat, torde förutom valnämndens medlemmar erfordras 20—30 biträden, för att formulären måtte kunna i tid och snabbt bli utdelade samt inom ett par dagar, räknat från den 10 juni, ifyllda och insamlade till valnämnden. Där berörda, arbetet fördröjande omständigheter icke förefinnas, kan valnämnd komma till rätta med ett mindre antal biträden. I stad, inom vars röstningsområde är bosatt i medeltal ett större antal matlag, erfordras biträden för varje röstningsområde i större mängd. Mer omdömesgilla biträdens arbete erfordras ytterligare sedan formulären återkommit för deras slutliga granskning samt för uppgörande av valnämndens förslag.

Livsmedelsnämnderna, om vilkas tillsättande Livsmedelsavdelningen vid Senatens Kammarexpedition genom guvernörernas förmedling i skrivelse av den 9 i denna månad anmodat samtliga kommuner, böra i främsta rummet övervaka, att envar valnämnd skrider till utförande av sagda åligganden. Livsmedelsnämnderna böra jämväl anvisa valnämnderna nödigt anslag för erläggande av dessas medlemmars, sekreterares och biträdens arvoden ävensom övriga kostnader.

Provexemplar å förenämnda formulär bifogas. Beträffande formulär n:o 2 bör observeras, att för de städer, i vilka kommunala brödkort redan äro i bruk, kommer att utgivas en i någon mån olika upplaga.

Man bör hoppas, att livsmedelsnämnder och valnämnder energiskt skrida till vidtagande av ovan framställda åtgärder för den hotande hungersnödens avvärjande.

Wäinö Wuolijoki.

Väinö Ahla.

